

خودتحریمی و ایجاد دستانداز برای تولیدکنندگان و سرمایه‌گذاران

مهندس مجتبی دستمالچیان- رئیس هیئت مدیره انجمن صنایع نساجی ایران

اشاره:

شاید بزرگ‌ترین موضوعی که بتوان پیرامون خودتحریمی در صنایع داخلی به آن اشاره کرد، ایجاد دستانداز برای تولیدکنندگان و سرمایه‌گذاران داخلی باشد که این دستاندازها می‌تواند در قالب بخشنامه‌ها، مقررات و دستورالعمل‌های غیرکارشناسی و غیر مشورتی باشد که توسط دستگاه‌های مختلف دولتی صادر می‌شود.

متأسفانه به تازگی شاهدیم که گاه این دستورالعمل‌ها و مقررات اثرات مخربی برای واحدهای تولیدی به همراه دارد برای مثال یکی از موضوعاتی که برای بخش صنعت می‌توان به آن اشاره کرد، دستورالعمل ارزی وزارت صنعت، معدن و تجارت است که در سال‌های اخیر تدوین و اجرا شده و به دلیل عدم تناسب زیزساخت‌ها (به خصوص سامانه جامع تجارت) در ماه‌های اخیر مورد ایراد فعالین اقتصادی قرار گرفته است و موضوع ثبت سفارشات، سهمیه‌های ارزی و تخصیص واحدهای تولیدی را به ویژه در حوزه مواد اولیه و ماشین‌آلات با تأخیر بسیار زیادی به انجام رسانده است.

تهدیه و تنظیم: مینابیانی

همچنین می‌توان به موضوع نامتناسب بودن تعرفه‌های گمرکی نیز پرداخت که هر سال توسط کمیسیون ماده یک توسط دولت، احصاء و ابلاغ می‌شود. متأسفانه امسال هم شاهدیم که بخش عمده‌ای از تعرفه‌های ابلاغی به صورت غیرکارشناسی و غیرتخصصی تدوین شده‌اند و همانند سال ۱۴۰۰ تعرفه‌ها به صورت کلی تعیین شده‌اند و طبعاً تعیین تعرفه‌ها به صورت گروهی و بدون در نظر گرفتن عمق ساخت داخل محصولات مختلف و سرمایه‌گذاری‌های انجام شده در ارتباط با تولیدات، میزان نیاز، تقاضا و مصرف، کار درستی نیست و مصدق دیگری از ایجاد مشکل برای واحدهای تولیدی به شمار می‌آید در حالی که سیاست کلی در نظام تعرفه‌ها بر «حمایت از ساخت داخل» استوار می‌باشد ولی با تصویب تعرفه‌های غیرکارشناسی عماً

تدبیر دولت برای ایجاد بسترهای مناسب جهت تأمین انرژی واحدهای تولیدی است. قطعی های مکرر برق باعث افزایش هزینه های تولید در کشور شده و باید این هزینه ها از سوی دولت هم به عنوان عدم النفع و جبران خسارت تأمین گردد و هم به عنوان فاکتورهای افزایش قیمت تمام شده تولید داخل لحاظ شود و در سیاستگذاری های کلی دولت مورد توجه قرار گیرد.

به عبارت بهتر هم در بحث همراهی دولت در مباحثی مانند مالیات و بیمه تأمین اجتماعی و هم در نظام تنظیم تعرفه و محدودسازی واردات در جهت حمایت از تولید داخلی که به لحاظ مشکلات ساختاری باعث افزایش قیمت شده است که متأسفانه این مشکلات تأمین مالی و نقدینگی هم در این مقوله قابل اشاره می باشد.

دلایل مختلف از جمله کاهش چشمگیر ارزش پول ملی طی سال های اخیر، نیاز واحدها را نسبت به تأمین نقدینگی و سرمایه افزایش داده و در مقابل به دلیل سیاست انقباضی بانک ها جهت کنترل تورم، درصد بهره تسهیلات بانکی به شدت بالا رفته و این امر یکی دیگر از چالش های بخش تولید است و دستورالعمل ها و مقرراتی هم که در این راستا تصویب می شوند، گرھی به گره های تولید می افزایند.

از خودتحریمی است) برای صادرکنندگان مشکلات بسیاری را به وجود می آورد و در نهایت منجر به کاهش رفع تعهد ارزی صادرکنندگان می شود لذا ضروری است که دولت نسبت به دستورالعمل مذکور اقدام نمایند. یکی دیگر از موضوعات مهم، عدم اجرای مفاد ۲۴ و ۳۰ قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار است که براین اساس دولت، مکلف به اخذ نظرات کارشناسی تشکل های

ملی و بخش خصوصی می باشد که متأسفانه در موارد مختلف اجرا نمی شود و مورد توجه دولت قرار نمی گیرد در نتیجه بخش زیادی از مصوبات، مقررات و دستورالعمل های ابلاغی برای بخش خصوصی مشکل یا محدودیت به وجود می آورد که این موضوع را می توان در زمرة خودتحریمی هایی دانست که می توان از وقوع آنها جلوگیری به عمل آورد.

«کارتابل فنی و واردات بی رویه و غیر کارشناسی کالاهایی که مشابه ساخت داخل دارند» یکی از مسائل مهم این روزها محسوب می شود. متأسفانه در سال های اخیر شاهد رشد واردات کالاهای مذکور به کشور هستیم که به دفعات توسط بخش خصوصی احصاء و به دولت ارسال می شود ولی در جهت محدودسازی واردات و حمایت از ساخت داخل، اقدام خاصی انجام نمی گیرد. نمونه دیگری از مشکلات ناشی از خودتحریمی ها، ناترازی انرژی و عدم

همایت از ساخت داخل صورت نمی گیرد. نکته قابل اشاره دیگر، توسعه صادرات است. همواره در دوران تحریم و جنگ اقتصادی، توسعه صادرات مورد تأکید قرار دارد و علی رغم محدودیت در ارتباطات بین المللی و همبینطور وجود مشکلات در نقل و انتقالات مالی، صادرکنندگان تمام تلاش خود را به عمل می آورند تا به صادرات محصولات خود ادامه دهند و بخشی از ارز مورد نیاز کشور را از طریق صادرات خدمات مهندسی و محصولات صنعتی تأمین نمایند اما متأسفانه در این زمینه هم با مشکل قوانین، مقررات و دستورالعمل های رفع تعهد ارزی مواجهند و دولت به جای اصلاح این دستورالعمل ها، با تصویب مقررات سختگیرانه تر، عرصه را برای تولید کنندگان سخت تر از قبل می کند. مثلاً رئیس کل بانک مرکزی دو سال پیش از ریال آشفشان (OffSHORE) و راه اندازی قریب الوقوع آن میان ایران و افغانستان و عراق خبر داد ولی متأسفانه هنوز خبری از ریال آشفشان نیست. در مورد رفع تعهد ارزی نیز به تازگی شاهد ابلاغ بخشنامه سختگیرانه تری از سوی بانک مرکزی به بانک های عامل برای رفع تعهد ارزی هستیم که طی این بخشنامه، کف درصد به ۸۰ درصد رفع تعهد، افزایش یافته و ارائه خدمات بانکی و تمدید کارت های بازرگانی به رفع تعهد ۸۰ درصدی موکول شده است. بی شک این موضوع (که نمونه بارزی